

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Af den som Bilag 1 optrykte Beretning fra Kontorchef K. Skovgaard, Statens Planteavlskontor, fremgaar, at der med vor nuværende Husdyrbestand aarligt fremkommer Staldgødning og Ajle til en Værdi af over halvandet hundrede Mill. Kr. Da de værdifulde Plantenæringsstoffer, som Staldgødningen og Ajlen indeholder, let udsættes for Tab ved Fordampning og Udvaskning, er det et Maal i almindelig god Landbrugspraksis at søge at nedbringe disse Tab mest muligt ved en omhyggelig Opsamling, Opbevaring og Anvendelse. Kvælstoffet i Staldgødningen og især i Ajlen er i overvejende Grad til Stede i let opløselig og flygtig Form, og da Kvælstof-Kunstgødningen netop er den dyreste i Indkøb, lides de største økonomiske Tab fortrinsvis ved Tab af Kvælstof. Den aarlige Produktion af Ajle her i Landet repræsenterer Værdier til over et halvt hundrede Mill. Kr., men en væsentlig Del af disse Værdier gaar nu tabt paa Grund af mangelfuld Opbevaring, for Eksempel ved utætte Beholdere, ved daarligt byggede Afløb fra Staldene, der tillige giver daarlige hygiejniske Forhold, eller ved Brug af smaa Beholdere, der medfører en Udbringelse af Ajlen paa ugunstige Tidspunkter. Dertil kommer, at der endnu paa en Del Ejendomme med Kvægbesætninger ikke forefindes Ajlebeholdere.

Af foretagne Undersøgelser refereret i Kontorchef Skovgaards Beretning fremgaar, at Kvælstofindholdet i Ajle i daarlige Beholdere kun udgør omtrent Halvdelen af, hvad det andrager i Ajle i gode Beholdere, og de daarlige Beholdere udgør en betydelig Del af saantlige Beholdere. Endelig kommer hertil, at Gødningsvirkningen af Ajlens Værdistoffer er væsentlig større, naar Ajlen udbringes ved Saatid om Foraaret, end naar den for Eksempel udbringes paa Græsmark om Vinteren, hvilket ofte sker, fordi den forhaandenværende Beholder er for lille.

For i saa høj Grad som muligt at undgaa Tab af de store Værdier, som Naturgødningen indeholder, vil det være nødvendigt at ombygge eller nyopføre et stort Antal Ajlebeholdere og Møddingsteder, samt at udbedre de med Ajlebeholdere forbundne Afløb fra Staldene. Om saadanne Arbejders hensigtsmæssige Ud-

førelse henvises til den som Bilag 2 optrykte, af Forstander Karsten Iversen, Askov, og Arkitekt Marius Pedersen, Holbæk, udarbejdede Redegørelse.

De med nævnte Foranstaltninger forbundne Udgifter vil hovedsagelig medgaa til Arbejds løn og til Materialer, der er producerede her i Landet af indenlandske Raastoffer, og Arbejdets Udførelse vil, foruden varigt at forbedre de enkelte Landbrugs Økonomi, virke valutabesparende ved at overflødiggøre en Del af vor Import af Kunstgødning og forøge Beskæftigelsen Landet over til produktivt Formaal.

Mange Landbrugere har imidlertid Vanskelighed ved selv at finansiere disse Foranstaltninger, og andre vil for Tiden maaske ikke føle sig tilskyndede til heltud for egne Midler at gennemføre Arbejder af denne Art, selv om det er økonomisk overkommeligt for dem.

Regeringen har derfor ment at burde foreslaa, at der stilles 10 Mill. Kr. til Raadighed til rentefri Laan til Ombygning eller Nyopførelse af Ajlebeholdere og Møddingsteder samt Istandsættelse af de med Ajlebeholderne forbundne Afløb fra Staldene, og at der under Hensyn til den varige Værdiforøgelse, der tilføres de paa-gældende Ejendomme tillægges Laanene Fortrinsret som kommunale Skatter.

Til § 1.

Medens Statens Udlaan i Henhold til denne Lov ikke kan overstige 10 Mill. Kr., har man ikke ment at burde fastsætte nogen Tidsbegrænsning for Laanenes Ydelse.

Til § 2.

Laanene maa kun anvendes til Dækning af $\frac{9}{10}$ af Udgifterne ved de af Loven omfattede Foranstaltninger. Af Hensyn til den for disse Laan foreslaaede fortrinlige Sikkerhed forud for anden Pantegæld, har man ikke ment at ville foreslaa medtaget mere end $\frac{9}{10}$ af Udgifterne, saaledes at de efterstaaende Panthavere herigennem har Sikkerhed for kun at rykke for et Beløb, der er mindre end Værdiforøgelsen, jfr. iøvrigt hvad der er anført til §§ 3 og 4. Om Godtgørelse for Arbejde udført af Laantageren selv eller hans fastlønnede